

Cvito Fisković
Split

NEKOLIKO NARODNIH PJESAMA 19. STOLJEĆA IZ OREBIĆA

UDK 800.87.801.82.802.62.

*Rukopis primljen za tisak 1. ožujka 1993.
Čakavska rič, Split, 1993, br. 1.*

Nastavljam ovdje objavljuvanjem narodnih pjesama koje sabirah od starica kazivačica ili skupih u obiteljskim arhivima 1939. g. i 1941. godine, u svom zavičaju na području Trstenice, nekadašnje kapetanije Dubrovačke Republike, a zatim pelješke općine, u mom zavičaju, Orebićima, i objavih postepeno u znanstvenim časopisima i zbornicima¹. Ove koje sada iznosim ovdje ponajviše su kratke, ženske i ljubavne, nastale su ili unesene u taj kraj pa zamukle i nestale postepeno, pogotovo nakon drugoga svjetskog rata, jer im kazivačice pomriješe². Stoga ih sada objavljujem iz svojih zapisa, a doskora ću i ostale da se sačuva spomen na životnost kojom su žene, majke i djevojke unosile u taj kraj, volile, vjenčavale se, rađale, čuvale djecu i obrađivale zemlju, pjevajući, izgovarajući često stihove dok su im očevi, muževi i sinovi plovili daleko od njih na jedrenjacima po svim onda poznatim morima svijeta.

1. *C. Fisković*, Svatovski običaji i pjesme na Orebićima, Zbornik za narodni život i običaje, 45, Zagreb 1971, str. 279; *C. Fisković*, Orebička ženska narodna nošnja, Pelješki zbornik 1, Zagreb 1976, str. 227; *C. Fisković*, Tragovi »Hasanaginica" i nekoliko narodnih pjesama iz 18. i 19. stoljeća sa Pelješca. Anali Historijskog Centra za znanstveni rad JAZU u Dubrovniku, sv. XV – XVI, Dubrovnik 1978, str. 181; *C. Fisković*, Tri narodne pjesme u zapisu Orebićanina Iva Bizara, Pelješki zbornik, sv. 2, Split 1980, str. 213; *C. Fisković* Pokladne pjesme iz Orebića, Čakavska rič, sv. 1–2, Split 1983, str. 51; *C. Fisković*, Narodne pjesme o pelješkim pomorcima, Čakavska rič, br. 1 – 2, Split 1984, str. 143; *C. Fisković*, Gundulićevi tragovi i odjeci na Pelješcu. Adrias, 3, Split 1989, str. 99; *C. Fisković*, Božićni običaji i novogodišnje koleda na Orebićima i u okolnim selima, Čakavska rič, br. 1, Split 1992, str. 3.

Te su pjesme trajno, krvno, rodbinski i osjećajno povezivale obitelji i ublažavale bojazan i zle slutnje, osobito u vremenu jedrenjaka od 17. do kraja 19. stoljeća kad je povezanost između dalekih plovidba i pojedinih krajeva bila nedohvatljiva, a vijesti koje ih međusobno zbližavahu rijetke, pa su osama i neizvjesnost nad sudbinom mornara i čežnja za sastankom u zavičaju ispunjavale i obitelji i pomorce. Život žena u selima bijaše ispunjen živošću i radošću rada, ali i ljepotom i milozvučnošću pjesama koje su nicale među njima kao cvijeće u njihovim dvorovima² i na prozorima. Žene pjesmama izražavahu svoje nemire, srsi, a djevojke iskazivahu tajne čežnje. One preplićahu pjesmom sve domaće poslove, sijela i ognjišta, topline dana i vedrine obzorja u čijim se daljinama nazirahu jedra dalekih brodova.

Ali odjeci tih pjesama se javljahu u sjećanju na pučinama, u tišinama i olujama, a među sinovima, muževima i očevima pod jedrima njihovih jedrenjaka na dalekim morima, zujale kroz konope jarbola, pa ih darovitiji mladi pomorci sami pjevahu, slažući stihove koji očituju ljubav prema dragoj, zavičaju i domovini.³

Spasiše tako i ljepotu svog majčinskog jezika, dah svog bića i postojanja i ne otuđiše se od svog kraja. Oni su kao i ostali Primorci – nautičkim školovanjem, brodskim životom i stalnim dodirima sa stranim lukama bili upućeni na tuđe jezike i izraze, a po Sredozemlju osobito na talijanski, onda službeni jezik Dubrovačke i Mletačke Republike, uobičajen u svim krajevima primorske Hrvatske.

Pored, dakle, tih pomorsko-privrednih, a i kulturnih veza, koje im prilažahu na stranom jeziku, unoseći ine tuđe izraze, orebički su pomorci sačuvali svoj hrvatski jezik, tako da se među njima razvijala narodna pjesma.

Dopriniješe tome najviše njihove žene koje su živjele stalno u zavičaju uz ognjišta, kolijevke djece i obrađivanje zemlje, pa ne napuštajući nikad svoju sredinu, a nepismene i ne poznavajući strani već samo rođeni jezik. Sačuvaše ga u obitelji, razviše ga u trajnim i živim običajima, u ljubavi, u odgoju djece, u igrama, u crkvenim i obiteljskim svečanostima, prisnom odanošću svom starom rodu i povezanošću s jednokrvnom okolinom, i tako one oživljavahu i pjesme. Prisnost njihova života prožetog doživljajima mladosti, životne radosti, ali i žalosti, izraziše ljepotom riječi, stihovima pjesama. Pomorci pak usprkos stalnome i proširenom dodiru s tuđim svijetom, ploveći na svojim jedrenjacima po Sredozemnom, ocean-skim i ostalim svjetskim morima pored rijetkih prinova u domaćinstvu, u opremi stanovanja i odijevanju, zadržali su ipak starinski način života u svom davno naseljenom i od pređa obrađivanom prometnom i za razvitak boravka prikladnom kraju. Kao podanici Dubrovačke Republike oni su, brodeći po morskim putovima razvijene posredničke, svjetske trgovine, produžujući dugovječnu postojanost hrvatske kulture, stjecali imetke i postepeno kupovali zamljišta vlastele, te unapređivali svoja imanja, ne otuđujući se niti raseljavajući se iz zavičaja, pa niti najmlađi pomorci ne unašahu u nj pomodne strane pjesme iz tuđine.

2. C. Fisković, Vrtovi orebičkih kapetana i brodovlasnika, Hortikultura, br. 1 – 2, Zagreb 1991, str. 3.

3. C. Fisković, Putovanje orebičkih pomoraca u Ameriku, Dubrovnik 5, Dubrovnik 1992, str. 75.

U svojim uređenim selima povezanim ponajviše morem sa susjednim otočkim krajevima s kojima proširiše i oplemeniše raznolikošću oblika sve pore sadržajnog izraza, prihvatahu i prenašahu i pjesme.

Tako nastaje pjesme u kojima je opjevan život ovog kraja, tako se preniješe pjesme iz bližih prostora, a i opjevani davni događaji, pa se pojaviše i inačice onih pjesama koje nastajahu i pjevahu se uzduž naše obale. Povezani običajima i pjesmom svog zavičaja i zapovjednici jedrenjaka pri svom plovu u 18. i 19. stoljeću se čak ponekad izražavahu stihom pod uplivom starih dubrovačkih pjesnika koji im bijahu omiljelo štivo.

Kao i u većini krajeva i u orebičkim selima, stare narodne pjesme su u brzini i naglim društvenim promjenama izazvanim ponajviše političkim i ratnim događajima našeg vremena, kako rekoh, utihnule.

Stoga objavljujem stihove koje po riječima oronulih kazivačica zapisah uoči drugog svjetskog rata, završetak kojega većina njih i nije dočekala. Time se povećava vrijednost tih zabilješki kao prežitka predašnjih vremena višestranu krhkih i nespornih za susret s općim promjenama sredinom našeg stoljeća.

1

Podranila Bisernica
 kruna svih vila,
Ona poje sa družicama
 u lov da lovi,
jerbo ne zna što su plameni
 mile, drage ljubavi.
Mladi pastir stado pusti,
 ter za njoj hodi,
kad rumeni zrak ističe
 i kad zahodi.
Kad to vidi Bisernica
 kruna svih vila,
sakrije se u dubravi
 za bor zeleni,
svoga draga Vladimira
 strilom udari.
Kad to vidi mladi pastir,
 on joj govori:
»Diko nemila što si svoga jubavnika
 sada ranila?«
Kad to vidi Bisernica
 kruna svih vila,
grli lice jubavnika

i suze roni.
»Ajme dragi Vladimire,
o moj pokojni,
a ja mogla tebe jubit,
a ne hotila,
s moj' ludosti ja tebe
sada pogubila.«
Mladi pastir tada zavapi:
»Ajme, diko nemila,
viruj, viruj, ne virovala nikad
srcu ranjenu!«

2

Junak urani rano u planinu,
s dobrim drugom, lipoton divojkom.
Veza konjā za jelu visoku,
a sokola za zelenu granu,
brijetkinju ispod glave ćordu,
a divojku na desnicu ruku.
Privari se momče neženjeno,
prije zaspā neg jubi divojku.
Kad to vidi lipota divojka,
stane bižat kroz goru zelenu.
Kad se momče od sna razabralo,
stane kleti crne oči svoje:
»Crne oči što ste mi zaspale,
što me niste iz sna probudile?«.

3

Ti si mlada i ti si gizdava,
a ja jošter nisan ni podresta,
srce moje nisan ni protresa.
Protres ću ga miseca ovega,
kad procvita maslina zelena,
uz maslinu loza i šenica,
tri najlipša cvita od svakoga mista.

4

Oj divojko gizdava i lipa
u pasu si tanka i visoka
u licu si bila i rumena,
ti otvori crne oči tvoje

pa pogledaj gori u istoke
di ističe iznad gore sunce.
Tu ćeš vidit jednoga mladića,
baš onega koj ti jubav nosi,
i plete se u tvojoj jubavi
kako bršjan u gustoj dubravi.
Onde su ti dvori sagrađeni
i u dvoru svako raste cviće,
za najveće garofala ima,
rusa ti je kako i u tebe
cvit garofal koj'nigda ne vene.
Kad ga poješ u večer zalivat,
isaj gore i vrhe i grane,
da mu ne bi povenulo cviće.

5

Izvirala hladna voda bistra studena
odgajala struk bosiljka zimi zelena,
čuvala ga divojčica bila rumena.
Tu pasaje mlado momče na vrancu konju,
govori joj mlado momče na vrancu konju:
"Bog na pomoć divojčice bila rumena,
vaja li piti ova voda bistra studena,
vaja l'brati struk bosiljka zimi zelena
vaja l'jubit divojčicu bilu rumenu?"
"Bora tebi mlado momče na vranu konju,
vaja piti ova voda bistra studena,
vaja brati struk bosiljka zimi zelena,
vaja jubit divojčicu bilu rumenu.
Ma ako hoćeš piti vodu u jutru,
er je u jutru svaka voda bistra studena.
Ako hoćeš cviće brati doji u podne,
er u podne svako cviće lipo miriše.
Ako hoćeš dragu jubit dođi u večer,
er u večer svaka djeva rado uzdiše."

6

Di si moja primila mi dušo
za onu jubav što san s tobom kuša,
činit ćeš me lipo ukopati,
da mi tilo u vodi ne pati
garofalom me ti nakiti cvitom.
Ja umirem, a ti se ne brineš,
a kad budeš u crkvu hoditi

drugama ćeš svojim govoriti:
"Druge moje krive ste mi dosti,
ovde ležu moga draga kosti,
oni mladić ki me dobro htiše
odi leži, ne diže se više."

7

Prosit ću te ako mi te dadu.
Ako reću da mi te ne dadu,
ja ću poći u goru zelenu,
omastit ću sve haljine moje
i košuje radi divojaka,
neću pasa rad junačkog glasa
ni marame rad moje divojke.
Misli momče da niko ne čuje.
To sve sluša divojčina majka,
slušala ga pa mu govorila:
"Ko mi lovi lovak oko dvora,
lov lovio noge ulomio".
Ma li joj je govorila ćerka:
"Kuni majko i ja bi ga klela,
na Božić ga dobra srića smela,
tamnica mu naša kuća bila,
a verige žute kose moje
a višalo bilo grlo moje,
rodilo mu vino i šenica
a ja, majko, sina dogodišta.

8

Proveli Milavu
kroz zelenu dubravu,
pitali je svatovi
"Di su ti prude darovi?".
Milava in govori:
"Ja darova ne iman,
što će meni darovi,
kada sam našla dragoga".

9

Sunce žarko ne sijaš jednako.
Moj me dragi ne jubi jednako,
danas jubi sutra traži blago.
Sunce žarko ne sjaješ jednako.

10

Moja dico, lipo oružje moje,
 livše sjala nego lice moje
 dragu svoju još livšu najite
 da nan kuća, ni porod ne grubi,
 dicit kripos, ni lipost ne gubi.

11

O miseče što na moru blistiš.
 Srce moje u noći mi tištiš
 Dočekat ću ja u suzam zoru,
 jer moj dragi putuje po moru,
 Bilu zoru i litnjo sunce žarko,
 odvedi me moja virna barko,
 Odvedi me žalu bilomu,
 odveslat ću se mojemu dragomu,
 da mi suši suze u očiman,
 da mi smiri srce u prstimman.

12

Lipa Mare platno bili,
 na vodici studenoj.
 Maru slaba srića posluži,
 padne joj u vodu jabuka.
 Mare je vodu bistrila
 ne bi li našla jabuku,
 al zalud vodu bistrila,
 jabuke naći ne može.
 Marina majka govori:
 "Ko Mari nađe jabuku,
 da' ću mu Maru za jubav".
 Svi momci vodu bistriše,
 jabuke naći ne mogu.
 To dočuo crni Moro,
 vodicu je prilivao
 i jabuku Mari našao
 i on ode prosit Maru,
 al ga neće lipa Mara,
 veće majci progovara:
 "Volim jabuku izgubiti
 nego Mora ja jubiti".

13

Lipa Mare svilu prede,
na prozor se naslonila,
majci svojoj govorila:
"Što ću majko sada tužna,
kad me ne daš za drugoga".
Besidi joj stara majka:
"Nemoj plakat Mare moja,
što te ne dan za drugoga,
lipši ti se goji za te
po imenu lipi Ive".
Al njoj ćerka progovara:
"Što će Ive kad drag nije".

14

Na ti momče prsten,
moj te rod ne jubi,
ni otac, ni mati,
ni brat, ni sestrice,
ne mogu se zvati
tvoja virenica.

15

Raslo drvo srid raja,
plemenita dafina,
plemenito rodila,
zlatne grane spustila.
Lišće ima srebreno,
Pod njoj sveta posteja,
na njoj svetac počiva,
sveti otac Nikola,
kojemu dolazi Ilija,
ognjeviti vojvoda,
pa besidi Ilija:
"Čuješ brate Nikola,
homo brate na zemju,
da pravimo korabje?
da vodimo dušice
sa onog svita na ovaj"
Otidoše na zemju,
napraviše korabje,
privezoše dušice
s ovog svita na onaj.
Al tri duše ne mogli,

jedna duša grišna,
kuma na sud vodila,
druga duša grišna
sa susidom se mrazila,
treća duša grišna,
divojku je budila.

16

Divojčica prohodi
dubravici govori:
"Dubravice zelena,
kako mi se zeleniš,
a moj dragi doma ni.
Otišao je moj dragi
u daleki kraj,
a ja ne znam za nj.
Kaži meni dubravice,
di se nalazi
tvoje rasno cviće
neću pogazit.
„Ne gazi me divojčice
ništa se ne boj
kazat ću ti uistinu
di je dragi tvoj,
iako ćeš divojčice
pretrpiti jad,
tvoj ti dragi drugu
jubi sad!"

17

Divojka je ružu brala
pak je zaspala,
k njoj dolazi mlado momče,
tiho je budi.
Ustaj, ustaj divojčice,
što si zaspala,
ruža ti je uvenula
što si ubrala,
dragi ti se oženio
kog' si imala".
Neka, neka nek se ženi,
moj mu blagoslov.
Vedro nebo zagrmilo,
grom ga ubio!

18

Ide cura ulicon
nakićena ružicon.
Momci curu gledaju
pak je zovu u kolo.
Doje k njima divojka.
Zajubi se momak mlad,
odvede je svom dvoru,
vinča curu za jubu.
Lito i zima prohodu,
A oni se još jubu.

19

Junak jaše na konju
kroz bili grad,
opazi ga divojka,
junak joj je drag,
ona njega saziva:
"Doji u moj dvor,
doji dragi junače,
ti ćeš biti moj".
Junak konja odjaše
i pođe divojci,
s njom se vinča za jubu,
povede je majci svojoj
i staromu ćajku svom.

20

Lipa Pava u bosijku spava,
njoj se Rade kroz bosilje krade,
Lipi Rade hoćeš poći za me?"
Lipa Pave dat ću blago za te!"
"Lipi Rade neće braća blaga".
"Lipa Pave dat ću konja za te".
"Lipi Rade neće braća konja."
"Lipa Pave dat ću ruha za te."
"Lipi Rade neće braća ruho."
"Lipa Pave dat ću sebe za te."
"Lipi Rade dat ću sebe za te."

21

Majka Maru preko mora zvala:
"Čeri Mare jesi li oprala?"

"Nisan majko, još ni započela."
"Ćeri moja, da što si činila?"
"Ja san majko tri vinca ubrala
jednoga san za sebe isplela,
drugoga san za tebe donila,
trećega san niz vodu pustila
i njemu san ovo govorila:
Plovi niz vodu moj zeleni vinče!
i doplovi Ivanovu dvoru,
njemu na ruke milom dragu mome!"

22

Zora rudi, majka Iva budi:
"Ustaj Ive prolaze divojke,
odaberi pak mi se oženi!"
Ali Ive majci prigovara:
"Nek prolazu, moja mila majko
nek prolazu, moja proći neće,
jer je ona jutroske umrla!"

23

Mene su prosili
ricchi e mercanti,
meni su davali
oro e brillanti.
Ma ja nisam tila
tralasciar la fede,
nego sam jubila
come che si deve.

24

Zapuhala bura tramuntana,
izvrnula barku Pelišaka,
sve su male na kraj doplivala,
samo nije Katica divojka:
"Tko bi mene na kraj dobavio
dala bi mu ljubit lice bilo."
To začuo Stanković Ivane,
baci sa sebe skrletne dolame,
u sinje je more uplivao,
Katicu je na kraj dobavio.
Kad Katicu na kraj dobavio
veli Ive Katici divojci:

”Daj Katice što si obećala.”
Govori mu Katica divojka:
”Al ne vidiš na moru mornara,
pak će mojoj kazivati majci,
veće hajmo u dvore biele,
dat ću ti ondi što san obećala.”
Kad su došli ispred bila dvora,
Katica mu u kulu uteče,
osta momak kao okamenjen.

25

Dilila Mare darove,
upa jon prsten u more,
prsten je uzalud vadila,
izvaditi ga ne može.
Dozivje Mare ribice,
da joj izvade prstena.
Ribice Mari govore,
da izvadi prsten ne mogu.
Saziva Mare dragoga,
da nek joj prsten izvadi,
da će mu doći za jubu.
Dragi je k Mari došao
i u more sinje skočio,
Mari je prsten našao,
odvede Maru svom dvoru
i uzme Maru za jubu.

26

Dva se draga goju u ljubavi,
cvit garofal s bosiljkom u grasti,
progovara garofal bosiljku:
”Da bi znala kito bosioka,
ku ti ljubav nosim od pokoja,
jubi tebe živo srce moje,
više nego i zemju i more,
na čem stoju liposti od svita,
ne bi tebe ja prigori cvita,
za sve blago od ovoga svita,
samo celov da mi hoćeš dati,
moje srce neka mi ne pati.”
Odgovara kita bosioka:
”Garofale moj cvite čestiti,

ki ne veneš ni zimi ni liti,
nije lako celove davati,
da ti ne zna ni otac ni mati.
Moja me je svitovala baka
da utaman ne jubim junaka,
da su momci vira i nevira,
dok te jubu da ti viru daju,
kad te ojubu onda te ostavu
i jošter se s tobom i rugaju,
zato celov nikome ne davaj,
koja dade da ga ne imade.
Moja mi je govorila mati,
da je celov početak jubavi,
da ga zato nikome ne davan,
nego onomu komu budem prava
i to kad se vratim iz prid oltara,
da mu moie sve darujem blago,
da čini od njega što je njemu drago,
da divojka nema višeg blaga,
neg poštenje što je svakom drago.

27

Dobro jutro moja bila vilo,
jutros tebi na ovoj kontradi,
najprin vilo tebi, pa mojoj kunjadi.
Dobar večer tebi na ovoj ulici,
najprin, vilo, tebi pa mojoj punici.
Dobar večer što se ne ozivaš
il bojega draga od mene uživaš,
ako ga uživaš, daj mi ga na znanje,
neka se stavin na boje vladanje,
oli mi reci, oli mi poruči,
da se moja mlados za tobom ne muči.

28

Jedan mladić pasa po prikuću,
majko moja, zovi ga u kuću,
dat ćemo mu ribe iz tonota
i još drugo što ga bude voja,
svarit ćemo ribe in bianko,
požet ćemo s ujem i narančom.

29

Pasla Ane paunčice
niz popove ledinice
za njima je svilu prela
svilu prela, gajtan plela.

30

Oj javore zeleni ki pod dvorom stojiš,
kaži meni pravo za koga se gojiš,
gojiš li se za mene oli brata moga?
kaži meni pravo željo srca moga.
Hodit ću po svitu, a kasno ću dojt,
ma se tebe vilo neću nikad projti
tebe moja vilo i tvoje ljubavi,
što mi moje srce odavna zatvori.

31

Lipo li je vidit u proliće,
kad procvita mindelovo cviče,
divojke ga beru u bokete,
i sebi ga u nidarje meću,
al je livše divojčino lice,
nego ono mindelovo cviče.
Još je livše kad je u korizmi,
kad procvatu ružice rumene,
divojke hi beru u bokete
i sebi hi u nidarje meću,
ma je rumenije divojčino lice
nego one ružice rumene.

32

Ružica se hvali sama
da je prvi cvit od lita,
ma da joj je mala mana,
da joj je malo kriva glava.

33

Još si mlada, još si ditinjasta
ja ti ne mogu svoj celov poslati,
sad od tebe ima pomnju mati,
kako od cvita koji je u grasti,
liti od sunca da joj ne povene

zaliva ga prin zore rumene.
Da je sunce moguće imati
silna blaga ne gleda istratit
za narešit čeri jedinice
koja je lipša od zvizde Danice.

34

Kad bi znale junakove majke
što su ruže, što odoljin trava,
nit bi spale nit bi drimovale,
već junacin pod glavu mećale.

35

Brat i sestra u šumi
išću izvor studeni,
lisica im vodu nosi,
u mičiću gubavčiću,
što donila sve prolila,
svaka kapja dukat vaja.

36

S onu bandu od poja velik šator do mora,
pod šatorom delija, na ruci mu divojka.
On divojci govori, arbanaški zanosi:
"Zlo ti jutro divojko, ne uzdaj se u mene,
jer ja iman devet mlad, kao devet bilih grad.
Svaka ima po sina, a najmlađa ima ćer,
prosi mi je ban, prosi mi je kapetan,
babo ne da, ter ne da, dok ne zgradi bili grad,
i pospe ga biseron i još dragin kamenjen,
kud divojke prohode, da in biser klopće.

37

Kukala je ćerka i mati
da će in obe brave zarđati.
Marineru tad su poručile
da su in se brave poštatile,
a mariner, meštar lipe robe,
jednim ključen on otvori obe.

38

Dva mladića koj pamet imaju
valjalo bi da te prostimaju.

Mlados tvoju stimali bi Rade,
da ti vaja više od hijade.
Tvoje Rade obraze bijele,
više nego blago u Bimbele.
Usta tvoja, lipa naša Rade,
više nego brodi koje oni grade.
Oči tvoje dva zlatna sunašca,
mnoga li su zanila srdašca.
Prsi tvoje i bijela vrata
više nego sve vino od Rata.

39

Žuta kosa ramena ti tiče,
orebičke pomamila je mladiće.
Dvi jabuke na prsima ti se tresu
oni bi htili da ti hi rastresu.

40

Sinoć Marko na večeri s majkom,
po večeri razgovarali se,
ma je Marku mati govorila:
"Oženi se, drago dite moje,
majka ti je ostarila veće,
ne može veće bilin dvoron vladat,
ni u dvoru uzdržavat blago,
ni po dvoru pronosit ključe
ni osedlat vranca konja tvoga,
ni doniti vode iza gore
Oženi se, drago dite moje,
u selu ti tri divojke falu,
jednu falu roda gosposkoga,
drugu falu ruha gizdavoga
treću falu da je u svemu dobra,
sad izberi koju ti je drago!".
Ali je Marko majci govorio:
"U Boga ti, mila majko moja,
koju falu roda gosposkoga,
rodom će se ponositi mlada,
koju falu ruha gizdavoga,
ruho će se poderati tanko,
koju falu da je u svemu dobra,
tu mi prosi, mila majko moja."

Lipa li je s večera vedrina,
 još je lipša po poju ravnina,
 po njon šeta Janko i Nikola.
 Do dva su se brata zavadila,
 ni za sade, ni za vinograde,
 neg za jednu lipotu divojku.
 Janko reče: "Moja je divojka!"
 a Nikola da ni neg njegova,
 ma Nikola Janku govorio:
 "Oba dobre konje posidimo,
 pa ti homo u dvor, u divojke,
 pitat ćemo divojčinu majku,
 od koga je prstene prijala,
 za koga je ćerku obećala!"
 Kako rekli tako učinili.
 Kad su došli prid dvor u divojke,
 upitali divojčinu majku
 od koga je prstene prijala,
 za koga je ćerku obećala.
 Odgovara divojčina majka:
 "Od Janka sam creblje razderala,
 od Nikole prstene prijala.
 Što su creblje to je šala mala,
 što je prsten to je vira prava."

Šetala se vladičina Janje,
 sitnim žalom pokraj mora sinja,
 s njom upored Ivo kapetane,
 govori joj Ivo kapetane:
 "Dušo moja, vladičina Janje,
 što te pitam kaži meni pravo,
 za koga si odgojila lice,
 al za bana, al za đenerala,
 al za mene Iva kapetana?"
 Govori mu vladičina Janje,
 "Bora tebi, Ivo kapetane,
 što me pitaš pravo ću ti kazat,
 nisam moje odgojila lice,
 ni za bana ni za đenerala,
 ni za tebe Ivu kapetana,
 neg za mlada Pašu od Novoga."
 Govori joj Ivo kapetane:

"Dušo moja vladičina Janje,
 al ti se je u sanku sasnio,
 al ti ga je kogod povidio?"
 Govori mu vladičina Janje:
 "Nit mi se je u sanku sasnio,
 nit mi ga je nitko povidio,
 nego san ga očima vidila.
 Mimo dvor mi turska vojska prođe,
 a on junak meju njima bio.
 Netom san ga očima vidila,
 odma san se mamom pomamila,
 ja san htela niz prozor skočiti,
 al mi nije moja tete dala,
 tete moja, ljuba Filipova,
 brzo mi se u crno zavila!"

KAZIVAČICE

- Tone Bervaldi rođena Novak iz sela Ruskovića kazivala pjesme broj 1, 3, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 28, 29, 30, 32, 35, 36.
 Mare Šimunković rođena Marinković iz Zamošća, broj 2, 39, 40, 41, 42.
 Marija Miošić rođena Kola iz Stankovića, broj 4, 5, 11, 23, 26, 27, 31, 38.
 Marija Perić rođena Kuvara iz Urkunića, broj 6, 7, 8, 9.
 Marija Vekarić rođena Šunj iz Orebića, broj 10, 34.
 Kata Buntjelić rođena Jakovljević iz Žukovca, broj 13, 16, 24.
 Frane Koljan rođena Rudeč iz Gurića, br. 33.

INAČICE

- Br. 7 *I. Pažanin*, Paljetkovanje usmene poezije Vinišća, Čakavska rič, br. 2 Split 1989, str. 11.
 Br. .8 *I. Pažanin*, Pabirci iz narodnog pjesništva Vinišća. Čakavska rič, br. 1, Split 1991. str. 100, br. 43, djelomično.
 Br. 14 *O. Delorko*, Narodne pjesme, Zagreb 1971, str. 23, Nesretna djevojka.
 Br. 21 *I. Pažanin, o.c.* (Pabirci...) str. 112, br. 110:
N.Z. Bjelovučić, Pjesme s Pelješca ili Rčanska pjesmarica, Dubrovnik, 1910, str. 38, br. 6.
 Br. 24 *Ibid.* str. 65, brt. 48; *I Pažanin*, Narodne pjesme sakupljene u naše dane u Vinišćima, Čakavska rič, br. 1. Split 1986, str. 196.
 Br. 86. Na Orebićima kraća i djelomično slična.

TUMAČ MANJE POZNATIH I TUĐIH RIJEČI

(talijanskih)

banda – strana

barka – čamac

Bimbela – Mimbelli, orebička bogata brodovlasnička obitelj.

come che si deve – kako se mora

creblje – cipele

grasta – vaza za uzgoj cvijeća u dvorištu

kontrada – široka ulica

kunjada – sestra supruge

mariner – mornar u ratnoj mornarici

mercante – trgovac

mindel – badem

odolin – trava – papilla vaccarum vacus

pasavat – prolaziti

prikuće – dvorište pred kućom

Rat – Pelješac

riba in bianco – bijela riba

rusa – ruža

stimati, prostimati – procijeniti

tonot – mreža velika okna za lov krupnije ribe

tralašjar la fede – iznevjeriti

tramuntana – sjeverni vjetar

BILJEŠKE

1. *C. Fisković*, Svatovski običaji i pjesme na Orebićima, Zbornik za narodni život i običaje, 45, Zagreb 1971, str. 279; *C. Fisković*, Orebička ženska narodna nošnja, Pelješki zbornik 1, Zagreb 1976, str. 227; *C. Fisković*, Tragovi »Hasanaginica" i nekoliko narodnih pjesama iz 18. i 19. stoljeća sa Pelješca. Anali Historijskog Centra za znanstveni rad JAZU u Dubrovniku, sv. XV – XVI, Dubrovnik 1978, str. 181; *C. Fisković*, Tri narodne pjesme u zapisu Orebićanina Iva Bizara, Pelješki zbornik, sv. 2, Split 1980, str. 213; *C. Fisković* Pokladne pjesme iz Orebića, Čakavska rič, sv. 1–2, Split 1983, str. 51; *C. Fisković*, Narodne pjesme o pelješkim pomorcima, Čakavska rič, br. 1 – 2, Split 1984, str. 143; *C. Fisković*, Gundulićevi tragovi i odjeci na Pelješcu. Adrias, 3, Split 1989, str. 99; *C. Fisković*, Božićni običaji i novogodišnje kolede na Orebićima i u okolnim selima, Čakavska rič, br. 1, Split 1992, str. 3.
2. *C. Fisković*, Vrtovi orebičkih kapetana i brodovlasnika, Hortikultura, br. 1 – 2, Zagreb 1991, str. 3.
3. *C. Fisković*, Putovanje orebičkih pomoraca u Ameriku, Dubrovnik 5, Dubrovnik 1992, str. 75.